

« Svätá Anna » (časť obrazu) od Leonarda z Vinci (1452-1519). - Národné múzeum Louvre (Paríž).

■
« Sant'Anna » (particolare) di Leonardo da Vinci (1452-1519). - Museo Nazionale del Louvre (Parigi).

■
« Saint Anne » (detail) by Leonardo da Vinci (1452-1519). - National Museum of the Louvre (Paris).

RÍM

ROMA-RIVISTA CULTURALE SLOVACCA

ROME-SLOVAK CULTURAL REVIEW

SLOVENSKÝ KULTÚRNY ČASOPIS

THE TREASURE OF ROME

THE RELICS OF THE GREAT APOSTLES

The reality and authenticity of the Relics of the Apostles Peter and Paul, especially after the last archeological researches and their positive verdict, is another glorious confirmation of the truth of our catholic tradition.

The Roman Relics of the Apostles of our Lord are the gems of the crown of glory of the Gospels.

ST. PETER'S RELICS.

After the martyrdom of the Primate St. Peter near the Vatican, according to the Roman law there were no difficulties for the Christians in obtaining his body who, then, was buried as near as possible to the scene of his sufferings. He was laid in ground that belonged to christian proprietors, by the side of well known Via Cornelia leading out of the City.

There the pope St. Anacletus, in the first Century, on the vault upon his Tomb that, in the next Century, the priest Caius called a trophy (tropaea), had built an upper chamber, or Memoria. Through the Centuries, for Christians this was and is the most sacred spot in the World, for the reason as beautifully declared St. Ambrose, that

"Where Peter is, there is the Church; and were the Church is, there is no death, but life eternal".

On the year 442, the Empress Eudoxia built in Rome the Famous Church of S. Pietro in Vincoli, to place there with deep reverence one of the famous St. Peter's Chains which attracts the Pilgrims. One chain had been sent to Rome by Eudoxia, while the other remained at Constantinople, but the Romans were not satisfied till they came in possession also of the other part of the Relic, and Leo I beheld in a Vision the Miraculous uniting of the two chains. In memory of this Prodigy, August I has been kept sacred in Liturgy.

ST. PAUL'S RELICS.

On His Tomb, on the Ostian way, emperor Constantine built the splendid Basilica dedicated to him. Here the original Tomb of St. Paul had remained in its original condition of a simple vault and over it was erected the High Altar The Constantinian Inscription dating from this period: "Paulo Apostolo Martyri" may still be seen in its place, under the Altar.

At St. Paul's Church, in the Relic's Chapel, there are also the Chains of Apostle St. Paul. St. Leo and St. Gregory, Popes, mention these glorious Relics of the Chains of St. Paul.

In the Basilica of St. John in Lateran, in the upper part of the baldacchino, are preserved the Heads of the Apostles Peter and Paul. They are the great Treasure of the Basilica and formerly were kept in the "Sancta Sanctorum", the private Chapel of the Lateran Palace adjoining. A special duty incumbent upon all the Bishops of the Church is to pay, every five years, a visit — the so called Visitatio Liminum — to the Tombs of SS. Peters and Paul, and present to the Holy Father a report on their Dioceses.

"From their Roman Sepulchres containing the dust of their Relics, Peter and Paul — so said St. John Chrysostome — shall be caught up in the resurrection. Oh, consider with trembling that which Rome will behold when Paul suddenly rises, with Peter, from this sepulchre, and is carried up into the air to meet the Lord!"

SOMMARIO

Peter C. Chiminelli: **The Treasure of Rome: The Relics of the Great Apostles**, p. 54 — Rudolf Dilong: **Patria mia adorata** (dal romanzo « Canzone d'amore »), p. 55 — Una lettera di S. Em. Eugenio Tisserant cardinale decano, p. 56 — Dr. Ján Horský: **Apostolato del libro**, p. 57 — Dr. Ladislav Chlumecký: **Pionieri bianchi in Nuova Guinea**, p. 58 — Ján A. Baťa: **Nel regno degli Incas oggi** (Impressioni di un viaggio nel Peru) (continuazione), p. 60 — Angelo Colombo: **S. Francesco d'Assisi**, p. 63 — **Da Roma e dal mondo**, p. 57 — **Attualità**, p. 65 — **Tribuna dei lettori**, p. 66 — **Slovacchi nel mondo** (fotocronaca), p. 67 — **Notiziario** redazionale e amministrativo, p. 68.

Foto: Alinari, Baťa, Chlumecký, Krajčik, Nižňanský, Soltés, ecc.

P. C. CHIMINELLI

MOJA ZBOŽŇOVANÁ

Dnes ešte žiaľš, trpiš, zomieraš. O moja milovaná, zmŕtvychvstaneš, lebo si večná! Trp, ty si jediná, ktorú o to prosím. Trp, budeš vznešená, šfachetná, čistá, krásna! Trp, ako na mňa voláš do diaľnych dialí, aby som tiež trpel, lebo tak výjdeš neporušená z prachu pošliapania a pôjdeš zas na svoj prestol, obrátená tvárou k svojmu sluku. Trp, budeš slnečnejšia, milovanejšia, opojivejšia. O moja, ktorú som jedine nazval zbožňovanou, teraz už prezradím, kto si a vyslovím tvoje najkrajšie meno: to si ty, moja zbožňovaná slovenská sloboda, moja potupená vlasť, moja pohanená slovenská zem. To si ty, moje Slovensko, ty domovina, kolíska moja, najdrahšia mati sladká. To si ty, otcina, ktorej som pil kedysi z prs nápoj života, pil z piesne spanilosti, dnes pijem tvoje slzy, Golgota bratov mojich. O Slovensko, milované Slovensko! Buď mi pozdravené i také úbohé, i také zomierajúce! Ja sa musím ešte túlať, s boľavou dušou chodiť po pustinách krajín, ale tu ťa mám so sebou, nosím ťa slobodné, veľké, žijúce. Ja musím ešte hynúť v širom svete, oh, vieš, ako ťažko znášam svoj behársky údel. Co bolo Jankovi Kráľovi opustiť ťa, moja zbožňovaná rodná, a túlať sa mu po horách Besarábie, čo Kukučimovi utekať do krajín Južného kríža, čo jednému miliónu našich detí odísť od teba a vybrať sa za more, keď oni ťa v sláve, ako ja, nevideli a nepoznali! Oni neboli svedkami tvojich žiarivých dní, Slovensko moje. My sme boli synmi tvojho vzkriesenia, tvojej počzie, tvojej krásy. Žiť budeme v tebe a s tebou, ako si bolo túžbou a nádejou všetkých slovenských pokolení, čo tebe posväcovaly životy svoje a za teba bojovaly, slobodné, šťastné Slovensko. Otcovia naši obeťou, utrpením a krvou ťa vydobyli, ó nebudeme nehodnejší od svojich otcov, my životom i smrťou budeme chrániť tvoj čistý, svätý štít. Pozdravujem vás, veľkí bojovníci, mŕtvi, ktorí ste sa dali a dávate sa do služby ducha po ceste trnistej, vám patrí pokloniť sa a vám, čo ste v boji za veľkú budúcnosť našu. Pozdravujem Vás, synovia slovenskej matky, čo ste s hymnou na ústach vysoko pozdvihli zástavu slovenského boja. Pozdravujem vás!

A teraz povznášam svoje ubolené oči k Tebe, Hospodine na výsosti. Chcem vrúcnu prosbu vyšepnúť v plači, daj mi sily. Ja sa chcem modliť za všetkých, za Slovensko, za jeho synov, Za seba neprosím nič, hoci vidíš, ó láskyplný Bože, že mi treba Tvojej pomoci, cesty moje sú krušné, život môj je otvorená rana. Ty to vieš aj bez toho, aby som ti to hovoril. Ó Pane, stojím pred Tebou s prestreleným hrdlom, cez ktoré tiekla by pieseň na slávu Tvoju a tečú cezeň len slzy. Ale ja si nesiem svoj osud poníženia, ó Synu Dávidov. Ty, Pane, ktorý odpúšťaš viny jedincov a národov, milostive sa dívaj na pohanu, na kríž, na zármutok slovenského ľudu. A dívaj sa milosrdne na pokánie naše v prachu a popole. Oh, či ti nebolo dosť našej tisícročnej žertvy? Ci doba pôstu a smútku nebola dlhá, keď na-

šich otcov vyhnala z kamenistých slovenských vrškov a v biede, núdži ich vysielala von za chlebom, von od matky rodnej, von do cudziny? Taký bol náš prehorký život. A nebolo dosť. Po krátkom trvaní nášho zajasania, keď sme sa zbavili okov a tiesne, nanovo prišla poroba, horšia a ťažšia od prvej. Nerúhame sa Ti, so svätým utrpením sme srástli, len Ty polož svetlo na oči naše uplakané. Posväcuj nás v skúškach a útrapách. Pozri na tri milióny kviliacich, na stonajúce státisíce, na množstvá väznených mučených, vykrvácaných. Pozri, koľko tu smrtí, koľko vrážd, koľko bezprávia. Vojdi, Pane, do žalárov, do baní, za dróty, k šibencam, prihovor sa úbohým dušiam, sotri slzy, pohlad' tváre. Opusteným, vyhosteným starenkám, starcom dones z omrvín tvojich dvajaštiech košov. O Ukrižovaný, zmľuj sa vo ebvli, keď sluhom božím pobrali oltáre a ľud Tvoj osamotený skrýva si v komôrke pátričky, ktorých zlaté zrnká sú už iba slzy. Ježišu Kriste, povedal si: vezmite svoj kríž, hľa, už sme s ním na vrchu Kalvárie, teraz daj sa krížu nášmu zaskvieť, lebo sme splnili Tvoj príkaz. O Stvoriteľu, ktorý si nám dal Slovensko, ktorý spravuješ národy, štáty a ríše, príď k nám chudobným, chudobných najviac miluješ. Rozpomeň sa na svoje Božské právo, ktoré si nám dal, aby sme žili. Ukáž, že sme Tvojim národom, že vieš i ponad veľkých a mocných tohto sveta robiť rozhodnutia, zachráň si svojich na púšti utrpenia, náreku.

Pozdravujem Ťa, Pane, v mene preliatej krvi slovenskej. A oslavujem Ťa v Tvojich vyznavačoch a mučeníkoch, v neprehľadných radoch Tvojich svätcov, čo kŕb náš a chrám Tvoj posvätili žertvou svojich životov. Osláv ich, ó Bože!

A ty, otcina moja, dnes katakomba apoštolov, krajina umučenia, hrob bolesti, mati usmrtená, zmŕtvystaneš oslávená. Žiť budeš, moja zbožňovaná!

Maja zbožňovaná!

Rudolf Rilong
Z románu: Pieseň lásky.

Obrázok z domova.

Poľná kolíska z Dobrej Nivy.

LIST J. EM. NDP. EUGENA KARDINÁLA TISSERANTA

DEKANA POSV. KARDINÁLSKEHO SBORU.

Rev. Pavel M. Pekárik, duchovný osady sv. Anny v Emmaus, Pa, člen Výkonného výboru Východnej Oblasti Sdruženia Slovenských Katolíkov v Amerike, dostal k Cyrilometodejskému dňu, ktorý sa konal dňa 19. júla t. r. v Danville, Pa, zvláštny list a požehnanie od J. Em. ndp. Eugena kardinála Tisseranta, dekana Posvätného kardinálskeho sboru. List v slovenskom preklade znie:

Rím, dňa 30. mája 1953.

Veľadôstojný pane!

Pán Dr. Ignác Zelenka z Vatikánskej Apoštolskej knižnice, ktorého poznám už vďaka rokovi a ktorého som mal príležitosť predstaviť slovenským katolíkom v Amerike hneď po skončení druhej svetovej vojny, keď išlo o to sveriť do jeho rúk akciu pomoci a starostlivosti o slovenských utečencov v Európe, mi venoval niektoré zo svojich publikácií, medzi nimi knižku « Svätá Stolica », ktorá je prvým dielom svojho druhu v slovenskej literatúre.

Venovanie Dr. Zelenku som prijal s veľkým potešením a zistil som, že toto jeho dielo je veľmi užitočné pre veriacich či už latinského alebo východného obradu, pretože obsahuje všetko, čo si dobrý katolík želá vedieť o sídle Námestníka Kristovho. Súčasne so spomenutým dielom pán Dr. Zelenka mi odovzdal IV. ročník svojho pekného časopisu « Rím ». Som rád, že tento časopis je trvalým prostriedkom apoštolátu medzi Slovákami. Jeho náplň sa stále zdokonaľuje. Zaslúži si preto, aby ho ochotne prijali všetci Slováci roztrúsení po slobodnom svete. Keďže v týchto dňoch, na Svätodušné sviatky, Dr. Zelenka dovŕšil piaty rok svojej kultúrnej činnosti v prospech jeho krajanov, som veľmi rád, že mu pri tejto príležitosti môžem gratulovať k pekným výsledkom, ktorých doteraz dosiahol. Dúfam, že bude i naďalej pokračovať v tomto diele, ktorého cieľom je lepšie poznať a milovať Svätého Otea, katolícku Cirkev a mesto Rím, opravdivý domov všetkých kresťanov.

Počas návštevy, ktorú Dr. Zelenka vykonal n mňa, mi oznámil, že Východná Oblasť Sdruženia slovenských katolíkov v Amerike má v úmysle každoročne usporiadať pri príležitosti sviatku sv. Cyrila a Metoda náboženskú manifestáciu, na ktorej sa venuje spomienka aj na Vašich spolubratov prenasledovaných bezbožným komunizmom. S radosťou posielam svoje požehnanie všetkým, ktorí sa 19. júla zúčastnia na tohoročnej manifestácii u slovenských Sestier Sv. Cyrila a Metoda vo Villa Sacred Heart v Danville, Pa. Prajem Vám, aby sa chystaná manifestácia plne vydarila a aby prispela k úprimnej jednote všetkých Slovákov v Spojených štátoch.

Zelajúc Vám všetko najlepšie a veľa úspechov vo Vašej apoštolskej práci, prosím Vás, veľadôstojný pane, prijmite prejav mojej hlbokej úcty

Váš oddaný v Kristu

† Eugen kardinál Tisserant

biskup ostijský, portský a svätorufínsky.

APOŠTOLÁT KNIHY Z RÍMA A ZO SVETA

Čítanie je prostriedkom všeobecného vzdelania a prameňom nevšednej rozptýľky. Ono sa stáva bližšou alebo vzdialenejšou našou prípravou pre spôsob budúceho života a myslenia.

Nebolo azda vážnejšieho mysliteľa na svete, ktorý by nebol prizvukoval, že čítanie je najúčinnjším prostriedkom ako spracovať národy. Čítanie hodnotných kníh a článkov prináša bohatú úrodu, práve tak ako dobrý ovocný strom. Čítanie zlých kníh, bludných, nevyzrelých, nekresťanských stáva sa skazou mysle a srdca. Každá nemravnosť sa začína v duchu. Pokazený duch nakazí telo. To je automatický proces, ktorý dokazuje život a realisticky napísané diela.

Čítanie má neobyčajný mravný účinok. Aký blahodarný vplyv malo na celý svet na pr. Sväté Písmo, najmä Evanjelium, netreba veľmi dokazovať. Nazrime do spisov stredoveku, kde sa ono stále cituje a prirovnáva. Niet väčšieho básnika, spisovateľa, nehovoriac o svätých, ktorí by nepoznali knihu kníh, Sväté Písmo. Na druhej strane zas, ako skazonosne zapôsobili spisy posmeškára Voltairea, lyrikou presiakleho Rousseaua, Nitscheho, Renana, atď. Vplyv čítania je mnohonásobný. Najdôležitejší je vplyv mravný, o ktorom sme začali hovoriť hneď zpočiatku. Ďalší vplyv čítania badať v smysle prevýchovy. Napísaným slovom možno dobýjať svet. Ba viac! Možno ním vládnuť. Preto diktátorské systémy mali skvele vybudovanú propagandu. Aj Cirkev ju má, ale jej propaganda je šírením pravdy lebo Boh nie je odkázaný na lož, na ľudské fantázie, na kombinácie.

Ten, kto sa trocha obzrie okolo seba, hneď spoznáva, že každé hnutie, či je náboženské alebo kultúrne, sociálne alebo politické, má svoju tlač, svoje noviny, nakladateľstvá. Odkiaľ prichádzajú revolúcie, nepokoje, zmätky? Z kníh. Každá revolúcia je podmienená spismi, ktoré šíria takú alebo onakú náuku. Je to podobné našej každodennej práci, ktorú predchádza myšlienka, plán, rozvaha.

Čítanie vždy necháva stopu v duši. Aj to, čo sa zdá byť celkom vzdušné, v zmenených okolnostiach životných ľahko sa môže stať skutočnosťou. Po všetkom zostáva v nás brázda, stopa, znaky, dojmy. Aj to, o čom si myslíme, že sa v nás prepadlo, jedného dňa ožívne. Najmä dojmy z mladosti. To je pluh, ktorý zvykne vyorávať najhlbšie brázdy.

Každý z nás je viac menej taký, aké knihy čítal. Ten, kto číta Sv. Písmo, náboženské knihy, misál, ktorý je tak

Rev. Pavol M. Pekárik

z Emmaus, Pa (USA), oddaný a štedrý priateľ « Ríma », bol jedným z hlavných organizátorov II. Cyrilometodejského dňa, ktorý sa konal dňa 19. júla t. r. v Danville, Pa a na ktorom sa zúčastnilo niekoľko tisíc Slovákov z rozličných kútov Ameriky i Kanady. Cyrilometodejskú tradíciu v USA oživila Východná Oblasť Sdruženia slovenských katolíkov v Amerike, ktorej dlhoročným a zaslužilým predsedom je p. Martin Kopúnek z Lansford, Pa.

Sv. Otec na letovisku. Od 27. júla Sv. Otec pápež Pius XII. sa nachádza na letovisku v Castel Gandolfo, kde však pokračuje vo svojej normálnej práci a poskytuje tiež audiencie, pravda, v obmedzenej miere. Verejné audiencie bývajú obyčajne na dvore, kým zvláštne a súkromné sa konajú v úradných miestnostiach pápežského bytu. Z tohto bytu je prekrásny výhľad na okolie a najmä na blízke Albánske jazero. Vo voľných chvíľach Sv. Otec sa prechádza po záhradách, ktoré sa tiahnu na juhovýchod od paláca. Sv. Otec sa zdrží na letovisku pravdepodobne do konca októbra.

Zo života Slovákov v Argentíne. Známý slovenský básnik Rudolf Dilong vydal svoju štvrtú knihu pod názvom « Pieseň lásky ». Je to oslava slovenskej slobody, ako ju videl básnik vo svojom detstve, ne-

Sixtova sieň vo Vatikánskej apoštolskej knižnici. Klenbová a nástenná výzdoba tejto siene je oslavou pontifikátu Sixta V. a exaltáciou knihy behom stáročí.

Z galerie našich predplatiteľov. Pani Ludmila Arambašičová Batová z Batatuby (Brazília) so svojou dceruškou Dolores v krásnom slovenskom ľudovom kroji z Piešťan. V tomto kroji jej sestra Marienka dostala na báli Originalit prvú cenu.

skôr v rokoch mužných a napokon ako slobodu zničenú a stýranú nepriateľom, ktorá však jedného dňa vstane z mŕtvych. Autorom ilustrácie Dilongovej knižky je Karol Oravský. — Do Slovenského kultúrneho spolku v Buenos Aires zavítal známy slovenský futbalista Laco Kubala, ktorý hrá v španielskom národnom mužstve. Vynikajúci športovec L. Kubala sa veľmi dobre cítil medzi našou športovou mládežou a medzi našimi reprezentačnými osobnosťami, ktoré na jeho počesť usporiadaly banket. Zástupca časopisu « Rím » v Buenos Aires, Dr. E. Začko, mu pri tejto príležitosti odovzdal na pamiatku posledný ročník « Ríma ».

Cyklus obrazov o Jánošíkovi. Moravský akad. maliar Rudolf Kučera namaloval po dlhoročnom štúdiu cyklus obrazov, v

SLOVENSKÉ KNIHY Z RÍMA

Svätý rok	\$ 1.00
Vatikán	\$ 1.00
Sv. František z Assisi	\$ 1.00
Pápež, Cirkev a Rím	\$ 1.00
Svätá Stolica	\$ 1.00

Dostať na adrese:
« RIM »
Casella Postale 9100
Roma (Italia)

rozšírený, iste je duchovne iný, ako ten, kto tieto duševné poklady nepozná. Môže mať umelecký vkus ten, kto nečíta cenné literárne diela? Môže byť mravný ten, kto nevie, čo je čnosť, čistota, vážne, hriechy, boj s pokušeniami?

Čítanie je problémom veľmi vážnym. Kto nechce zaostať, musí čítať. Čítanie pôsobí na celého človeka, na vôľu, na inteligenciu, na srdce; vychováva nás, zjemňuje, prehĺbuje. Ale ide o dobré čítanie. Ktoré je to? Sú to časopisy a spisy, ktoré vydávajú katolícke podniky, ktoré predstavujú, ak sú seriózne, istý druh apoštolátu. Voľba knihy alebo časopisu je vec vkusu, rozhl'adu, vzdelania.

Keďže kniha alebo časopis majú taký veľký význam, nekupujme hoci čo. Nečítajme také časopisy alebo knihy, ktoré by mohli poškodiť našu vieru, znepokojiť nás alebo vykolajit'. Nebraťme do rúk knihy sektárov a nebuďme na ne ani zvedaví. Tieto « náboženstvá » sú veľmi mladé a nám veriacim nemôžu nič nového povedať. Dajme si preto do programu otázku čítania dobrých kníh. Rozširujme s neohrozenosťou spisy kresťanské, náboženské, mravno-výchovné. Nielenže sa dobrými knihami zdokonalíme, ale požehnanie Božie nás neminie. Dobré knihy šíria pravdu. A Boh je pravda Najvyššia, prvá aj posledná, nemeiteľná, večná.

Ten, kto chce mať vnútorný alebo náboženský život, ten, kto chce napredovať, musí čítať. Ak má platnosť porekadlo: povedz mi s kým chodíš a ja ti poviem, kto si, takisto orientačný význam majú slová: Povedz mi, aké knihy čítaš, a ja ti poviem, kto si. Čítanie, to je vizitka pre nás. Čítanie je znak našej kultúrnosti alebo zaostalosti. Otázka čítania dobrých kníh vyniká najmä teraz, keď komunisti zaplavujú veľkú časť sveta ich rozvratnou a voľnomyšlienkarskou tlačou. Krajiny východnej Európy, v ktorých sa dostali k moci, sú ňou priam zaplavené. V týchto štátoch vykymožili do základov najmä tlač katolícku: Preto my, čo žijeme na Západe, v slobodnom svete, máme dnes dvojnásobnú povinnosť šíriť, napomáhať a udržiavať medzi nami dobré tlačené slovo. Nie menej smutné pomery v tomto ohľade panujú dnes aj na Slovensku. Dobré a cenné diela a časopisy z knihkupectiev, ako boly: Spolok Sv. Vojtecha a pod., dnes jestvujú už len v spomienkach. Je preto našou národnou a náboženskou povinnosťou napomáhať každé podujatie, ktoré si vzalo za cieľ šíriť medzi nami dobrú, najmä katolícku tlač, v smysle odkazu blahoslaveného pápeža Pia X., ktorý povedal: « Márne staviate kostoly, konáte misie, zakladáte školy. To všetko bude zničené, všetky vaše práce budú daromné, ak sa nebudete súčasne vedieť chopiť obranno-útočnej zbrane: katolíckej tlače ».

Dr. Ján Horský

Priekopnícka práca bielych na Novej Guinei

Reportáž slovenského lekára

Nová Guinea je jednou zo zemí, kde žijú najprimitívnejší a najzaostalejší domorodci sveta, kde ľudia ani doteraz nepoznajú šiat a väčšina z nich dosiaľ žije pohanským životom, v mnohoženstve, trasúc sa pred čarodejmi a pred ich záračnou mocou. Je tu ešte určitá oblasť, ktorá ani doteraz nie je kontrolovaná vládou, tam ľudozrúctvo i dodnes existuje. Vláda sa snaží túto oblasť dostať pod kontrolu, lenže pohyb je tam veľmi obťažný, keďže kraj je močaristý, takže ani peši, ani na lodi pohybovať sa nie je možné. Jediný spôsob sú malé članky. Stalo sa niekoľko razy, že vládný úradník odišiel do týchto končín na obchádzku a viac sa nevrátil. Možno, že sa stal obeťou krokodílov alebo divochov.

Zo všetkých belochov, ktorí tu pracujú a snažia sa pozdvihnúť životnú úroveň divochov, najťažšia je funkcia nás lekárov a obetavých misionárov, keďže ku nášmu úspechu treba viery. Túto však u domorodcov nie je možné nájsť. Možno misionári, ktorí sa snažia týmto primitívom vysvetliť abstraktné veci, majú situáciu ešte ťažšiu, lebo keď černochoch trpiaci strašnou

bolestou hlavy pri malárii dostane dve-tri tabletky aspirínu, po ktorých po pol hodine bolesť zmizne a ani vtedy neverí, že mu liek pomohol, možno si ľahko predstaviť, ako je ťažko misionárom kázať o náboženstve.

Život dediny sa sústreďuje okolo « Domu Tambaranov », t. j. duchov, ktorý je posvätný, vstup pre ženy vôbec zakázaný a deti mužského pohlavia majú prístup až v dobe puberty. Potom sa konajú obrady, ktoré odhavuje čarodej, obyčajne starec a ktoré sú veľmi kruté. Do kože týchto chlapcov vyrezávajú nožom, žiletkou, alebo predtým bambusovými plátkami, ktoré sú ostré ako britva, rôzne ornamenty a potom do krvácajúcich rán naphajú popola, ktorý je vlastne dúhom, takže potom vzniknúvšie jazvy sú veľké, navreté a pre nich vzácna ozdoba. V tom čase sa prederavia obe uši, do ktorých sa zastrčí kúsok trstiny a u mnohých tiež nos, do ktorého sa pretiahne kosť, zastrúhaná v podobe ihlice. Ten istý čarodej aj lieči. Robí tak zv. « Sink-Sink », t. j. obradový tanec, vyobliekaný, namaľovaný; nazývajú ho « Tumban ». Samozrejme takto sa stáva, že pacient prichádza do nemocnice alebo umierajúci alebo ho donesú mrtvého. Keď však zomrie v nemocnici, čo i dve-tri hodiny po príchode, vinu kladú na nemocnicu, vraj injekcie a lieky ho zabily.

Chorôb je hrozne veľa a mnohé z nich sú strašné. Iste by sa nenašiel človek, ktorý by veril, že od svrabu možno zomrieť. Tu sa to však stáva dosť často. Pacient je od hlavy až po päty plný hnisavých rán, rozškriabaný s vysokou horúčkou, takže len okamžitý terapeutický zákrok ho zachráni. Hygiena Kanakov, kmenové meno novoguinejských černocho, je taká nízka, že si to civilizovaný človek ani predstaviť nevie a uverí len vtedy, keď to vidí na vlastné oči. Je tu veľa dysenterie, zápalu pľúc, keďže v noci spia na zemi bez prikrývky a teplotný rozdiel medzi dňom a nocou, hlavne na vrchoch, je veľmi veľký. Okrem toho je rozšírené malomocenstvo, obrovské tropické vedy, krvné choroby, avitaminóza atď.

Rodinný život je tu absolútne čosi zvláštneho. Ženu muž kupuje od rodičov tak, ako u nás dobytok na jarmoku. Čím je žena väčšia, silnejšia, súcejšia na prácu, tým je drahšia. Ženy slabé, chudé, alebo choré sú za bagatel. Ako platidlo používajú obrúčky vydlabané z koralu a škeblí a ich cena stúpa podľa veľkosti. Zdravá silná žena stojí 20, slabá 10 stredne veľkých kruhov priemeru asi 6 - 7 cm. Obyčajný malý pes, stojí 2-5 týchto obrúč, avšak prasnica stojí až 30. Takto si možno predstaviť, ako si cenia ženu. Koľko kto má žien, to záleží na jeho majetkových pomeroch. Poznám jedného predstaveného obce, ktorý ma asi 60 rokov a má 10 žien. Tento zjav je z hľadiska zdravotného a populačného najhorší, keďže niektorí starci majú niekoľko mladých žien, takže mladici ostávajú veľa razy bez možnosti sa oženiť, keďže nielo slobodných žien. Samozrejme takto populácia klesá a ku tomu to obrovské percento ľudí zomierajúcich na choroby, čím im hrozí pomalé vymieranie.

Naši pátri misionári žijú veľmi skromne uprostred pralesa, majú malé stanice, dom z domorodého lesného materiálu, tak isto kostolík prikrytý listami z kokosových stromov. V každej dedine majú jedného tak zvaného katechistu, ktorý skončil dvojročný kurz a ktorý učí domorodcov modlitby, náboženstvo a tiež písať a čítať. Pátri sa však často dožívajú sklamaní a ich veriacich alebo dokonca i v katechistoch, keďže sa dosť často stáva, že berú účasť na pohanských obradoch alebo žijú v mnohoženstve.

Len tu na severnom brehu Austrálskej Novej Guinei je zo slovenských misionárov sedem amerických Slovákov, dvaja novoprišli pátri zo Slovenska, jedna sestra, Bohdana, a dvaja ctíhodní bratia. Všetci sú naslovovzatí Slováci, irodo sa hlásia ku slovenčine a všetci sú za samostatnosť Slovenska.

Dr. Ladislav Chlumecký.

ktorých je vylíčený život Jánošíkov na základe legiend a rozprávání, zachovaných ľudovou tradíciou. Tento cyklus, pozostávajúci z 21 kompozícií, je prvým súborným mmeleckým dielom o našom ľudovom hrdinovi a patrí k najosobitnejším prejavom súčasného moravského výtvarníka.

Slovák na súostroví Tonga.

Na svojej potulke po Tichomorí náš čitateľ p. Ľudovít Bíro zastavil sa tiež na súostroví Tonga, odkiaľ nám poslal nielen pozdrav, ale aj maličký darček: sériu poštových známok. Súostrovie Tonga, pomenované tiež Priateľskými ostrovmi, pozostava asi zo 150 menších ostrovov, ktoré majú rozlohu 647 km². Obyvateľov má len asi 32.000, z čoho katolíkov je sotva 7000. Belocho, je na súostroví veľmi málo a pravdepodobne p. Bíro je prvý Slovák, ktorý sa tam zatúlal.

Hodno žiť pre Kristov ideál.

Rev. Milan Černaj SVD, mladý slovenský misionár účinkujúci na ostrove Flores (Indonézia), poslal nám zo svojej činnosti niekoľko zaujímavých črt, z ktorých vyberáme: Moja práca — píše nám Rev. Černaj — sa rozprestiera na území veľkom ako je slovenská diecéza. Cesta koňom potrvá mi okolo 50 hodín. To natriasanie no koni by ani nebolo tak neznesiteľné, ale čo človek najviac pociťuje, je nedostatok finančných prostriedkov. Hoci situácia je ťažká, s Božou pomocou napredujem. Doteraz som pokrstil vyše 400 dieťok, zriadil a upravil niekoľko modlitebníc a kaplnok. Pravda, iné účinky milosti sa nedajú merať ľudským slovom, Mno-

Domorodí ošetrovatelia, ktorých si na Novej Guinei vchoval slovenský lekár Dr. Ladislav Chlumecký.

Slečna E. Pavažanová
z Buenos Aires (Argentína)
naša nádejná poetka.

ho v ľudskom živote ostane zastrené našim očiam. — Som v horách, nedotknutých kultúrou. Panuje tu mmohoženstvo a sú tu rozšírené aj také strašné choroby ako malomocenstvo. Moja žiarovka je jedna stará austrálska lampa, za sporák mi slúžia tri kamene a za posteľ niekoľko bambusových palíc. Večer zavše mi prichádza na um vyhlásenie dogmy o Nanebovzatí. Tak blízko som bol vtedy pri sv. Otcovi. To nadšenie milióna ľudí, tá práca filmových a televíznych aparátov, ten vrúcný spev na počesť Matky Spasiteľa, tie žehnajúce ruky Otca kresťanov... to všetko vyvoláva nostalgiu. Je však vedľajšie za akých pomerov pracujem. Hlavná vec je, že prinášam svetlo našim Floresanom. A keď mi na Veľkú noc moje duše tri hodiny vzdávajú zdravicu so spevom a tancom, keď chvália moju vlasť a matku, keď sa v ich piesniach ozýva refrén: krásna to vlasť, Slovensko, otčina nášho pátra... znovu sa cítim vyrovnaný. I v tejto džungli sa presvedčujem: Hodno je žiť pre Kristov ideál i pre tento floreský ľud.

Majster Motoška chystá výstavu. Ako sa dozvedáme známy slovenský sochár majster Frico Motoška, nateraz žijúci v Buenos Aires, chystá kus za kusom svoju výstavu. Už dávnejšie sa utiahol od sveta, aby sa venoval výlučne umeniu. Priatelia o ňom hovoria, že mládne. Je vždy plný humoru, ktorý zaru-

V RÍŠI INKOV DNES

Dojmy z cesty po Peru.

Z dejín dobytia Peru

Prechádzali sme povedľa vysokánskeho pobrežia Callao. Požiadal som Studneya o knihu, ktorá by výrazne podávala históriu Peru. Studney doniesol celkom nový spis, pochádzajúci od Renwicka, riaditeľa anglo-peruánskeho kolégia v Lime. Spis bol naskutku pútavý.

Históriu dobytia Peru zachycuje Renwick takto: Odohrala sa roku 1526 v pevnosti, ktorá sa vypínala na mieste dnešného mesta Panama City. Smlúva dobyt' ríšu Inkov bola uzavrená medzi Franciscom Pizzarom, Diegom Almagrom a kňazom Hernandom. Renwick tento a podobný materiál našiel v knihe Prescottovej, ktorá uvádza aj ďalšie jednotlivosti. Smlúva, na ktorej sa dohodli vraví, že Hernández de Luque dáva k dispozícii 20.000 pesov v zlatých prútoch pre dve výpravy. Ziada, aby ľudia, ktorí medzi sebou uzavreli dohodu, mali právo nimi objavený kraj, ktorý leží na juh od Gulfu (t.j. Karibského zálivu, ktorý patrí do ríše peruánskej) podmaniť. Všetci traja sa zároveň slávnostne zaväzujú, že koristiť dobytého územia si rovnako medzi sebou podelia.

Aby bola mravná a vnútorná istota právneho aktu pevnejšia, všetci traja odprisahali na Bibliu a kňaz Luque podelil jednu a tú istú hostiu Tela Pána medzi spoločníkov.

Akt týchto troch priateľov a spojencov presahuje vynaliezavosť neobyčajne živej fantázie. Táto trojka, najmä Pizzaro, začas prejavuje statočnosť, odhodlanosť, odvahu a vytrvalosť v situáciách, ktoré boli nieraz zúfalé, ba vopred stratené. Dostal sa do nebezpečí, stáli zoči-voči smrť a útrapám, ktoré dokazujú ich mužnosť, vytrvalosť a pribojnosť. Avšak po čase z pôvodných priateľov stali sa nepriatelia.

Po dobytí ríše Inkov Diego Almagro sa vzbúril a odmietnuť plniť záväzky, vyplývajúce zo smluvy. Pizzaro sa vydáva proti nemu, uväzní ho a roku 1538 dá ho v meste Cuzco zadusiť.

Lenže syn Almagrov nemešká s odvetou a r. 1541 podniká sprisahanie proti Pizzarovi, ktorý bol v Lime zavraždený.

O rok neskoršie bol aj on stáť ľuďmi, ktorí sa na ňom vypomstili za svojho vodcu z Cuzca.

Luque nemal moci, ani bohatstva. Bol menovaný biskupom, prvým biskupom peruánskym, ale zomrel skôr, než prišiel do Peru.

Takto smutne skončilo ono dobýjanie Peru. Kus krvavej histórie, ktorá potvrdzuje slová Kristove: « Kto mečom bojuje, mečom zahynie ».

— Otecko, prosím Ťa, ako sa prevádzalo vtedy podmaňovanie novej zeme? — ozval sa Janko, ktorého výsek z tohoto historického románu zaujal.

— Tu máš spis Renwickov, — podal som mu knihu do ruky. — Prečítaj si text, kým prídeš na tie miesta, ktoré Ťa zaujímajú. Potom príď a ukáž mi tie partie knihy.

— Počuj, nevolá sa tá kniha « Putovanie v peruánskych Andách », ktorú som kúpila v Los Angeles? — spýtala sa ma pani Baťová.

— Ano, — odpovedal som. — Mohla by si nám azda povedať aj Ty, čo na Teba z nej zvlášť zapôsobilo.

— Počkajte mládenci. Je v nej dosť zaujímavých miest. Ja Vám niektoré sama pohľadám. — Začala pozorne listovať knihu, sťa by v nej hľadala svoje okrajové značky, t.j. jemné horizontálne čiary, ktoré zvýrazňovali tie vety alebo odstavce, ktoré na ňu najviac zapôsobily a dali sa ľahko z knihy vyradiť.

— Povedzme, že tu, — naznačila moja žena po chvíli. — Ale prosím, ráčte byť ticho.

— Pizzarov tajomník Francisco Xerez v spise « Dobytie Peru » poznamenal, že ľudia v meste Inkov, ktoré je dnes známe

ako Cajamarca, boli na vyššom stupni vývoja, ako tí, čo žili na druhej strane hôr. O tej výške hovorily na prvý pohľad šatenie, čistota a blahobyt, ktorý sa prejavoval jednak na ich osobách a z časti zas v ich domácnostiach.

Dnes okrem niekoľkých obchodníkov a majiteľov, ktorí sú na rovnakej výške s ostatným svetom, o obyvateľstve tohoto mesta nemožno povedať nič tak lichotivého, ako mohol Xerez konštatovať r. 1532. Ale aj iné jeho tvrdenia sú vratké.

Plaza, na ktorej hľadáte stopu posledného cisára štátu Tahuantinsuyo, Atahualpu, zradne prepadaného, zajatého a neskôr Španielmi popraveného, to námestie, ktoré bolo vraj väčšie než čokoľvek v Španielsku, nenájdete.

Vráťme sa k toku histórie.

Niekoľko týždňov poletovali zprávy k Inkovi a k jeho dvornej šľachte, o akýchsi tajomných bytostiach, postupujúcich na pobreží, o ktorých však nik nevedel, odkiaľ prichádzajú.

Nie je azda náhodné, že pradávne legendy veľa rozprávaly o generácii bielych mužov s dlhými bradami, ktorí sa mali vynoriť z mora, čo poslovia božských pokynov.

Sem a tam údajne aj ojedinele zavítali, robili zázraky a boli vraj spojení s nadpozemskými silami!

Cím ďalej sa priestranejšie zakoreňovala mienka, že tieto nadzemské bytosti, vystúpivšie z mora prevezmú jedného kráseho dňa správu pozemských vecí do svojich rúk.

Intuitívne tušenie predchádzalo nástup krutej skutočnosti. Konkrétne zprávy nefalšovateľne potvrdzovaly prítomnosť bradatých mužov, ktorí sa pohybovali po zemi. Oni ich označili za služobníkov boha Virakoča.

Akí boli títo chlapi?

Veľkí a pohybliví s čiernymi bradami, v lesklom brnení z ocele boli, jazdili na rýchlych a desivých beštiach, obutých do strieborných podkôv, ktoré pravdepodobne žraly železo, pretože ho mali v pyskoch.

Táto jazda, tieto jednotky s ohromnými mečami, s ktorými mohli hravo preťať človeka na dve polovice jedným švihom, javili sa v horách utiahnutému obyvateľstvu, sťa samotní bohovia.

A či nemali v moci hrmenie a blesky? Ktoré predsa boli znakmi božského? Bleskami vedeli aj na vzdialenosť zabíjať svojich odporcov (*).

Inka, takto cisár, sa dozvedel o nástupe nepriateľských jednotiek vo svojej krajine. Rozhodol sa však, že ich nechá postúpiť až do stredu zeme. Jeho mužovia mohli ľahko zaskočiť nepria-

Slečna Marta Mištinová,

dcéra nášho odberateľa p. Alberta Mištinu z Winnipegu (Kanada) obdržala po úspešnom skončení štúdií diplom « Bachelor of Fine Arts » z rúk chicagského arcibiskupa J. Em. ndp. Samuela kard. Stritcha.

čuje umelcovu večnú mladosť. Posledne modeluje varianty Krista a zapíňa svoj salón sochami Popredný argentínsky časopis « Lyra » prejavuje záujem o jeho tvorbu. Bol už požiadaný o interview s Dr. E. Žatkom pre tento umelecký, obrázkový časopis.

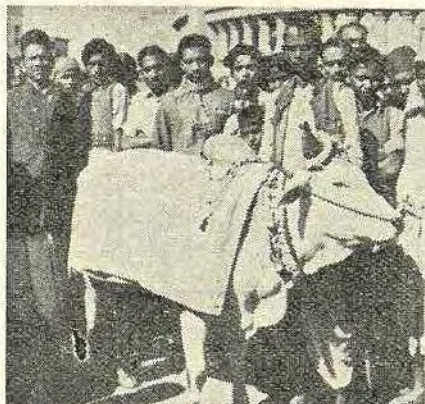
Nádejna slovenská poétka.

Naša emigrantská mládež, na niekoľko výnimok, sa nápadne vzdialila od aktívneho literárneho života. Preto dobre padne tá zvesť, že mladuška E. Považanová píše verše, ktoré našly ohlas, ako nádejný prísľub v kompetentných kruhoch literárno-umeleckých v Buenos Aires.

Posvätný býk v Indii. Posvätný býk je vraj nositeľom božstva a to často toho najvznešenejšieho. India má dosiaľ 33 kror bohov, čo znamená 330 miliónov bohov. Títo, pravda, musia mať svoje ubikácie. A jednou z takých najvzácnějších je býk. Aj kravy sú v preveľkej úcte. Aj ich výkaly. Ľudia ich sbierajú, sušia a potom predávajú ako dobré a užitočné palivo na varenie a pečenie jedál. - O posvätnom bykovi sa hovorí, že môže objaviť vinníka, odhaliť pravdu, nájsť

Nádvorie paláca Torre Tagle v Lime (Peru), vybudovaného v XVI. storočí miestokráľom Pizarrom.

Posvätný býk v Indii,
sfotografovaný na hlavnej ulici
v Kalkute Rev. Karolom
Nižňanským SDB.

kmína a peniaz v jeho vaku... a mnoho iných veľkých a obdivuhodných vecí. No najväčšou vecou je jeho posvätná bytosť sama v sebe, lebo je nositeľom božstva, ktoré môže trestať alebo odmeňovať a hlavne očisťovať z hriechov a nedostatkov... Ak sa pamätáte z dejín, aj Julián Odpadlík sa chcel zbaviť krstného znaku v krvi býka, ktorého kňazi zabilí a nechali vykrvácať na jeho cisársku hlavu... Aj v Starom Zákone sa krv obetí používala na očistenie a obmytie z hriechov. Teda niečo podobného by sa pripisovalo aj tomuto posvätnému býkovi. Rev. K. Nižňanský, ktorý účinkuje ako misionár v Indii, mal šťastie spraviť jeho fotku a poslal nám ju aj s príležitostnou básničkou, či by sa, vraj, nenašla niekde vo svete, ktorá by sa pridala k jeho modlitbe za spasenie pohanských Indov a tiež vraj či by sa nenašiel nejaký dobry šuhaj na svete, ktorý čítajú tieto jeho riadky, zapálil by v svojom šlachetnom srdci vôľu a úmysel stať si do jedného šiku s ním a stať sa misionárom Veľkého Slova, ktoré sa stalo Telom... Rev. Nižňanský prosí všetkých našich dobrých čitateľov, ktorí už nevedia čo robiť s peniazmi alebo obnosenými šatami, obuvou, knihami atď., aby mu ich poslali a on, vďačný Pánovi aj im, bude disponovať s peniazmi i vecami na ich radosť a na dobro sirôt a chudobných chlapcov v misii. Jeho adresa je: **Rev. Karol Nižňanský, Don Bosco's School, Shillong, Assam, India.**

teľa z boku a odrezať ho v horských sedlách a priesmykoch. Ale cisár Inka, Atahualpa, bol veľmi zvedavý na týchto tajomných mužov a poverá sa, že mal aj úmysel zničiť ich, keď sa mu to pozdá byť najvhodnejším, keďže bol celkom presvedčený o tom, že oni sú v jeho moci.

Cajamarca, sídlo cisára Inkov Atahualpú, bolo takmer úplne vyprázdnené, čo zarazilo pribojných Španielov. Obyvatelia mesta vyvandrovali do táborov « Inkaické kúpele », ktoré boli vzdialené od cisárskeho mesta sotva na päť kilometrov.

Francisco Pizarro a jeho ľudia šli ulicami mesta beztoho, žeby stretli čo len živej duše že by počuli čo len jediného zvuku mimo ozveny krokov tých so 60 koní a 100 pochodujúcich mužov.

Vystúpili na obrovské námestie, ktoré malo iba jediný vchod. Celé námestie bolo obostavané budovami, ktorých východ smeroval do námestia.

Vojaci obsadili najlepšie budovy, kasárne, veže, pevnosti a kráľovské skladišťa, preplnené šatstvom, jedlom a zbraňami.

Ľhneď po okupácii mesta poslali vyjednávača k cisárovi, ktorého zároveň pozvali na večeru nasledujúceho dňa.

Keď oddiel vyjednávačov prichádzal do cisárovho tábora, za ríňania zbraní, za hlasu poľnic a pri vlajúcich zástavach Španielov, Indiáni nevyhádzali z údivu.

Cisár Inka, vyšiel v sprievode domácej šľachty pred svoj palác, prijal vyjednávačov zdvorilo, ale takmer s pohrdaním. Skoro sa na nich ani len nepozrel, ba ani neodpovedal na ich lichotivé oslovenie a poklony.

Odvetou vládár ich obvinil z krádeže a utlačovania obyvateľov od prvej chvíle vstupu na jeho pôdu.

Oni v replike na jeho prejav ľutovali svoj postup a sľúbili mu, že sa to viac nezopakuje. Rozhovorili sa o priateľstve a predniesli posolstvo Pizarrove k cisárovi Inkovi: « Ak by ma cisár Inka považoval za priateľa a chcel žiť so mnou v mieri po príklade ostatných vládarov, zostanem mu verným priateľom a pomôžem mu v dobovačnom postupe. On by zostal vo svojom vysokom postavení, leboja iba prechádzam túto zem, keďže chcem objaviť iné more. Podpísaný: Pizarro ».

Atahualpa naletel zvučným frázam, prijal pozvanie na večeru a na znak svojho opätovaného priateľstva naznačil, že on a jeho sprievol nebudú vyzbrojení.

Bol to ojedineý prejav dôvery a dobrej vôle.

Ba cisár nezabudnúť dať rozkaz svojím ľuďom, aby nik neporanil žiadneho Španiela.

Medzitým bol skombinovaný úklad, ktorý nariadil okamžité zajatie Inku, len čo vkročí do mesta. Španielski vojaci sa skryli po sieňach okolo námestia až do príchodu indiánskeho panovníka. Na dohovorené znamenie mali vojaci vybehnúť z úkrytov von a robiť hrmot a zmätok. Ním chceli zastrašiť domorodcov a v chaose vláducej situácie zajať bez námahy Jeho Veličenstvo cisára Indiánov.

Treba sa začudovať nad týmto počínaním. Pizarro a jeho bojovníci boli veriaci ľudia. Ba čo ešte viac zaráža popri ich bezduchom formalizme, ktorý ľahko skonfunduje plýtko veriaceho človeka, neschopného dištingvovať medzi pravosťou viery a nezodpovedným, subjektívnym počínaním jednotlivca, že chceli byť misionármi, križiakmi, obráncami božských právd, širitelmi pravej viery a lásky Kristovej medzi domorodcami. Dobré príklady histórie sú ponaučením, ale zlé výstrahou. Zrejmo, že pre výčiny jednotlivcov nemožno zamietat celok, ako pre fatálne chyby jednotlivcov, alebo istých klík, nemožno odsudzovať celý národ. Generalizácia je nesporne slabosťou mozgu, ba niekedy chorobným prejavom duše.

V ten istý deň, čo mal byť spáchaný tento prečin, jeho osnovatelia v snahe odviesť celkom od neho pozornosť milície, dali odsúliť svätú omšu a prosili Pána Boha, aby rozšíril svoje pánsťvo nad touto zemou. Nebolo to prvý raz v dejinách, čo sa zneužil svätý akt liturgický na pozemský cieľ... **Ján A. Bafa**

SV. FRANTIŠEK Z ASSISI

Rozpráva: A. COLOMBO

Prvé rozpory.

Na hlavnom svätodušnom shromaždení roku 1218 bral účasť tiež kardinál Hugolín a Dominik s niekoľkými svojimi druhmi.

V takom množstve nebolo počut ani ohováračiek ani neslušných slov... Ich lôžkom bola holá zem. Len niektorí mali pod sebou trochu slámy a poduškou bol im kameň alebo kus dreva... František vrazil bratom:

«Nech nikto z vás nemá starosť o jedlo, pitie alebo čokoľvek potrebného telu. Každý nech iba prosí a chváli Hospodina. Všetku starostlivosť o telo ponechajte Jemu; lebo On sa už o vás postará». Všetci radostne prisvedčili a začali sa modliť. Dominik nachodil veľmi nerozumným, že sa vôbec nikto nestará o hmotné veci. Ale už začali prichádzať ľudia z okolných dedín s oslami, mulami a koňmi, obťažnými nákladom chleba, vína, fazule a iných vecí od Boha... Ďalej podávali im obrusy, príbory a sklenice... A čím kto mohol dať bratom viacej, za šťastnejšieho sa pokladal.

To všetko bolo veľmi pekné. Jednako však medzi tak veľkým počtom bratov nechýbali nespokojenci. Učení bratia s univerzitnými štúdiami, vedou nafúkli, nachodili na Františkovi príliš mnoho svojrázneho, regulu príliš jednoduchú. Pripomínali benediktínske opátstva a dávne zákonodarstvo kláštorne. Kardinál sa opýtal Františka, či nehodlá sveriť svojim vzdelanejším žiakom dôležitejšie poslanie; radiac sa s nimi, mohol by využiť ich pokynov a skúseností starých rádov.

Avšak František obrátený ku všetkým vrazil so zápalom: «Bratia moji! Pán mňa poslal cestou pokory a prostoty. Nepoznám inej cesty než tej. Nepripomínajte mi rehoľu sv. Benedikta, sv. Bazília a iných. Pán Boh mi povedal, že nechce priviesť mňa a mojich nasledovníkov do nebeskej ríše inou cestou než touto. Čo sa ľuďom môže zdať bláznovstvom, u Pána Boha je považované za veľkú múdrosť».

Kardinál sa neozval a Dominik dlho potom uvažoval o tom, čo videl a počul.

Ale duša Františkova bola plná smútku: Len sýrska misia vedená vzdelaným a váženým bratom Eliášom postrela sa s plným úspechom; druhé skončili veľmi biedne. Bratov, ktorí išli do Francúzska, sa vypytovali, či nie sú Albigenští Nepochopivši dobre otázku, odpovedali, že áno, i bolo s nimi nakladané ako s kacírmi. Temer to isté postihlo bratov, ktorí sa odobrali do Nemecka. Nepoznali reči onej zeme. Naučili sa slovíčku «ja» a poznavší, že na niektoré otázky sa im na toto «ja» dostalo pokrmu a nocľahu, mysleli, že môžu stále užívať toho slova. A odpovedavši týmto «ja» na otázku, či sú kacíri, bol väznení, postavení na pranier a všelijako mučení. - Proti bratom poslaným do Uhorska roľníci huckali psov. Všetci s nimi zle nakladali.

«Prečo s nami tak postupujú?» pýtali sa jeden druhého. Aby si ľudia naklonili, dali im plášte. Keď ani to nestačilo, snali svoje suknice. Keď ani na tom nebolo dosť, svliekli i nohavice a išli ďalej polonahí...

Kardinál Hugolín mohol po týchto neúspechoch presvedčiť Františka, že je jeho povinnosťou opatriť misionárom pápežské potvrdenie, ktoré by im slúžilo ako cirkevný sprievodný list.

Nasledujúceho roku po svätodušnom shromaždení, na ktorom bolo rozhodnuté o nových misiách, vydali sa bratia na cestu s týmto listom:

«Honorius, biskup, služobník služobníkov Božích, arcibiskupom, biskupom, opátom, dekanom, archidiákonom a všetkým ostatným duchovným vrchnostiam pozdrav a apoštolské požehnanie.

Naši drahí synovia!

Pretože brat František a jeho druhovia rádu Menších bratov zriekli sa márnosťou tohoto sveta, aby prijali spôsob života, ktorý po zásluhe rímska Cirkev schválila, a išli podľa apoštolského príkladu, rozsievajúc v rôznych krajoch slovo Božie, prosíme Vás všetkých a vyzývame týmto apoštolským listom, aby ste prijali doru-

Pápež Honorius III.,

okružný cirkevnými hodnosťami svojho dvora, vyslúcha sv. Františka Assiského. Pápež má na hlave tiaru (ešte iba s jednou obrúčkou, kým dneska sa nosí s tromi obrúčkami) a na ramenách pallium. Táto maľba pochádza od Giotta a nachodí sa v assiskej katedrále.

čiteľov jeho ako dobrých katolíkov a bratov menovaného rádu. Vyzývame Vás, aby ste s príchodzími postupovali láskavo pre úctu k Bohu a našu vážnosť.

Dané v Rieti 11. júna 1218, tretieho roku nášho pápežstva ».

Boly potom poslané misie do Grécka, Francúzska, Tunisu a Maroka.

Vo Svätej zemi.

Dňa 24. júna František sa vydal na púť do Svätej zeme. Mnoho bratov chcelo s ním. Avšak, keď dorazili do Ankony, posádka korábu odoprela vziať všetkých so sebou. Tu František shromaždil ich okolo seba a vravel: « Nemám odvahy, aby som si medzi vami vybral. Mohli by ste si myslieť, že vás všetkých nemilujem rovnako. Hľadajme teda spôsob, ako by sme spoznali vôľu Božiu ». Zavolať chlapca, ktorý sa neďaleko hrál, aby mu označil bratov, ktorí majú ísť s ním.

Preplavba do Svätej zeme trvala skoro mesiac, takže len koncom júla vystúpil František z lodi vo Sv. Jánu Akerskom. Tam zostal brat Eliáš. František zanechal mu niekoľko druhov a o pár dní odcestoval do Egypta.

Bola doba krížovej výpravy osnovanej pápežom Honoriom. Kresťania mali oporný bod v meste Damiette. Predovšetkým medzi nimi mal František vykonávať svoje poslanie. Boli to ľudia rôzneho smýšľania a vláda tam nedisciplinovanosť. Tu uprostred ľudí prišlých zo všetkých končín Európy, medzi ktorými bolo veľmi mnoho nespokojných duchov, túžiacich po spravodlivosti a pravde, mali jeho kázania ohromný účinok. Zbavení rodinných pút a zvyklostí, ktoré obyčajne bránia dokonalej zmene života, mnohí sami od seba prišli k nemu. V nich našiel František spolupracovníkov, ktorí mali zaistiť jeho dielo v severných európskych zemiach.

Avšak František prišiel predovšetkým, aby uskutočnil svoj tak dávno žiadaný sen: zvestovať slovo Božie neveriacim. Jedného dňa došiel so svojim druhom až k predným strážiam saracenským. Bratia neboli iste privítaní zdvorilo. Avšak volajúc stále len: « Sultán! Sultán! » dosiahli, že boli predvedení pred vládcom Muslimanov. František mal k nemu dlhú reč. Sultán, hľádac sa s ním, vravel: « Modli sa za mňa, aby Bôh mi ráčil zjaviť, ktorá viera ju mu milejšia ».

František prešiel potom cez Svätú zem. Nazaret, Betlehem, Getsemany, Golgota a všetky ostatné sväté miesta z Ježišovho života nemaly azda nikdy pútnika tak vzrušeného a dojatého.

Púť bola prerušená poslom z Talianska. Bol to brat laik, menom Stefan. Prišiel na vlastnú päsť, nikým z predstavených neposlaný, aby Františkovi podal zpravu, o udalostiach, ktoré sa sbehly doma za jeho neprítomnosti. Noviny boly tak vážne, že urýchlily jeho návrat. Vikári, ktorých ustanovil svojimi zástupcami, dali schváliť nové ustanovenia a rozmnožili pravidlá a obrady, celkom tým zmenily ducha františkánskej regule. Tak brat Filip, dozorca nad

rádom Klarisiek, odobravši sa do Ríma, hľadel dosiahnuť tresta vyobcovania z Cirkvi pre tých, ktorí by akýmkoľvek spôsobom ublížili jeho sverenkám. Iný brat, Ján z Capella *, shromaždivší okolo seba hlúčik malomocných obrátil sa tiež na Svätú Stolicu, aby mu dovolila založiť nový rád.

František s Petrom Cattani, Eliášom, Cézarom Spýrskym a niekoľkými inými ihneď vstúpil na koráb, plujúci do Benátok.

Rádové ťažkosti.

Keď dorazil do Talianska, s pomocou kardinála Hugolína dosiahol od Svätej Stolice odmietnutie návrhov jak brata Filipa tak Jána z Capella. Musel však dať súhlas k bule z 22. septembra 1220.

« Biskup Honorius, služobník služobníkov Božích, bratovi Františkovi a všetkým predstaveným a správcom Menších bratov pozdravenie a apoštolské požehnanie.

Skoro vo všetkých náboženských rádoch je prozreteľne nariadené, že všetci, ktorí sa hlásia k rehoľnému životu, majú sa podrobiť po istú dobu skúške. V tej dobe majú byť preskúmaní, aby nebolo zámienky k nepredloženým činom. Z tých dôvodov nariaďujeme vám týmto, aby ste nepripustili nikoho ku skladaniu sľubov pred uplynulým rokom noviciátu. Zakažujeme vám, aby po složenom sľube niektorý brat smel ešte vystúpiť z rádu a aby ho niekto zdržoval, keď chce odísť z vlastnej vôle. Zapovedáme ďalej, aby pod vašim rúchom sa potíkal nejaký neposlušný brat a aby sa kazila vaša neporušená chudoba. Keby mal niektorý brat odvalu proti tomu postupovať, máte právo uvaliť naň cirkevné tresty na tak dlho, dokiaľ sa ku svojej chybe neprizná ».

František snaží sa o nápravu, bojuje, ale hnutie mu uniká. Vonkajšia vláda nie je pre neho. Veľké množstvo vyžaduje počítanie s priemerom a prísnych nariadení, rovnakých pre všetkých. Veľké združenia vyžadujú zákonodárstva a znalosti zákona - ale to všetko nebolo pre Františka.

Dokiaľ žil pohromade s prvými bratmi v úplnom spoločenstve života, snil o veľkej rodine slobodných dietok božích.

Od tejto chvíle František len zápasí, aby zachránil čo najviac zo svojho veľkolepého sna.

Zatiaľ nemohol už byť pastierom tak početného a rôznorodého stáda. V shromaždení na sv. Michala 1220 vzdal sa úradu rádového predstaveného a menoval ním Petra Cattani.

« Teraz som mŕtvy pre vás, bratia. Avšak tu je brat Peter Cattani ktorého ja i vy všetci budeme poslúchať ». A ľahnúť si pred ním, slúbil mu poslušnosť a poddanosť. Bratia nemohli sa zdržať sľúz a vzlykov, vidiac, že sa stávajú akosi sirotami. František sa však zdvihol a rozopnúť ruky, s očami k nebu obrátenými vravel: « Pane Bože, odporúčam Ti svoju rodinu ».

Peter Cattani zomrel o niekoľko mesiacov; jeho nástupcom bol ustanovený brat Eliáš.

Preložil: Eugen Vesnín.

Situácia na Slovensku. Zprávy prichádzajúce zo Slovenska sa shodujú so správami z iných krajín za Železnou oponou. Pomery v komunistických ľudových demokraciách sú rovnaké. Všade vládne tá istá nespokojnosť, ten istý nepokoj, ktorý sa komunisti snažia udusiť terom. Hlad, bieda a nespokojnosť sú spoločné jak pre Slovensko, tak i pre Česko, Nemecko, Maďarsko, Rumunsko a pod. Do okolia Čadce prišla nedávno komisia zo Sovietskeho svazu, aby tu zorganizovala ťažbu petroleja pre SSSR. V Bratislave v Košiciach a v Žiline boli krvavé demonštrácie proti komunizmu a jeho predstaviteľom. Na demonštráciách sa zúčastnilo hlavne robotníctvo. V Bratislave vyhlásili výnimočný stav. V Košiciach demonštranti vyvesili na verejnom mieste zástavu Slovenskej republiky a USA. V tomto meste nefungovala cez tri dni pouličná doprava. V slovenských horách oživila činnosť partizánov. Po mestách a po dedinách komunisti organizujú akciu vystupovania z Cirkvi, čo sa im však nedarí. Vláda v ČSR sedem dní po tom, ako vstúpilo do platnosti nariadenie proti fluktuácii a absencii, bola donútená toto nariadenie odvolať, pretože narazilo na jednotný odpor pracujúcich mas. Z toho vidno, že v niektorých sektoroch verejného života komunisti v ČSR nie sú pámmi situácie. Táto kontrola sa im pomaly dostáva z rúk vo všetkých krajinách za Železnou oponou. Pánstvo komunistov postavené na násilí a klamstve dostáva povážlivé trhliny. Je iba otázkou času, kedy sa zrúti načisto. Zatevné a mlatebné práce sa konaly na Slovensku za prísneho dohľadu funkcionárov strany, žandárstva a polície, aby sa všetko až do posledného zrna odovzdalo štátu, a aby si ani jeden z roľníkov nemohol odložiť sopár kilogramov obilia pre svoje hladné sličky.

Výročie smrti Msgr. Andreja Hlinku. Pred pätnástimi rokmi, 16. augusta 1938, zomrel v Ružomberku zvečnelý vodca Slovákov Msgr. Andrej Hlinka. A. Hlinka je nesmrteľnou postavou slovenských dejín. Bez Hlinku by nebolo bývalo 14. marca 1939. Šesť rokov samostatného

ČASOVOSTI

života na Slovensku, to je výsledok a ovocie Hlinkovej buďtelskej činnosti, to je výsledok jeho celoživotného boja proti cudziemu útlaku. Hlinka naväzuje a pokračuje v linaji slovenskej irečitosti, ktorú naznačili kedysi Magin, Bernolák, Hollý a Štúr. Je neoblomným kriesiteľom slovenského národného povedomia. Nedal sa sviest hodnosťami, ani darmi, neohrožene vzdoroval hrozbam i prenasledovaniu. Sledoval vždy a vo všetkom iba záujmy národa v duchu hesla « Za Boha a za národ ». Hlbokú náboženskú tradíciu spájaj vždy s nežistným nacionalizmom. Bol prorokom a svedomím národa. Jeho meno je symbolom hrdinstva, vlastenectva a neohroženosti. Patrí mu preto čelné miesto v novodobých dejinách slovenského národa.

Minister Matúš Černák päťdesiatročný. 23. augusta tohoto roku sa dožil vzácnej päťdesiatky vydávateľ « Slobodného Slovenska » minister Matúš Černák. Osobnosť M. Černáka je každému roduvernému Slovákovi známa. Patrí k odchovancom autonomistického hnutia A. Hlinku a Dr. Jozefa Tisu. Nezabudnuteľné je jeho ultimátum Dr. Benešovi v pohnutých dňoch rodiacej sa slovenskej slobody v roku 1938, ako aj jeho výrok: « Náš je ten kus zeme pod Tatrami, nám z nej patrí výnos celý », ktorý sa stal heslom slovenského odboja. Vzácnemu jubilantovi, ktorý pracuje dnes na národnom poli s takou istou neohroženosťou a obetavosťou ako kedysi doma, k sviatku jeho narodenín srdečne blahoželáme.

Z činnosti slovenských katolíkov vo Winnipegu. Výsledky obetavosti našich krajanov v kanadskom Winnipegu, sdružených vo farnosti Navštívenia Panny Márie — ako nám oznamuje p. Ján Rišavý — boly tohoto roku korunované rodostnou udalosťou posvätenia slovenského r. kat. kostola. Zásľuhu na tomto veľkolepom diele má predovšetkým tamojší duchovný Rev. Dr. J. Rekem a jeho veriaci. Okrem

vysviacky kostola, slovenskí katolíci vo Winnipegu a na jeho okolí, zažili viacero radostných udalostí na cirkevnom poli. Tak v marci usporiadali veľkú čajovú besiedku. Dalej to bola vysviacka novej Krížovej cesty, ktorú zakúpily jednotlivé obetavé rodiny. V ostatnú májovú nedeľu mali v novom kostole prvé sv. prijímanie dietok a konvertitov. V ten istý deň sa konala slávnosť korunovania Kráľovnej mája, ktoré previedla kráľovná minulého IV. kanadského katolíckeho slovenského dňa Otilka Balažovičová za asistencie princezien Štefky Čapkovej a Zuzky Karabovej. 14. júna 1953 posvätil nový chrám, ako aj udelil veriacim sviatosť birmovania, arcibiskup J. E. Ph. F. Pocock, za asistencie miestneho duchovného a slovenského oblátskeho novica J. Surovjáka a iných duchovných. Pri biskupskej sv. omši spieval slovenský spevokol pod vedením pí F. Oravcovej. Nový kostol ako aj hala a budova fary, prevyšujú hodnotu 50.000 dolárov. Vďaka obetavej práci Rev. Dr. J. Rekema a jeho veriacich, tento obnos je dnes už z troch štvrtín vyrovnaný. Winnipegští Slováci na čele s ich duchovným vykonali kus práce, ktorý hodno nasledovať.

Propaganda aká nemá byť. V slovenskej zahraničnej tlači sa pred časom objavily dve potešiteľné zprávy. V jednej z nich sa oznamovalo, že v Nemecku začal vychádzať slovenský časopis v nemeckej reči « Slowakische Korrespondenz ». V druhej sa vyzdvihovalo, že podobný časopis, s takým istým zameraním — propagovať naše národné a politické snahy — začal vychádzať tiež v Taliansku pod názvom « Slovacchia libera ». Prvé číslo tohoto mesačníka za redakcie Kolomana Murgaša skutočne vyšlo a to 1. mája t. r. S o to väčším prekvapením sme sa dozvedeli, že « Slovacchia Libera » po tomto jedinom čísle prestala vychádzať. Nazdávame sa, že takýto druh propagandy nám nielen že neosoží, ale naopak, nám škodí! Najmä vtedy, keď sa do veci zaangažujú cudzie osobnosti toho ktorého štátu a keď sa ide na vec s takým veľkým bubnom ako to bolo v prípade časopisu « Slovacchia libera ».

ČO NÁM PÍŠU?

« Rím » je jeho najlepším priateľom.

Wolowaru, Flores, Indonézia — Slovutný pán dr. Zelenka, predovšetkým Vám zasielam čo najsrdečnejší pozdrav z týchto tropických končín. Milo si spomínam nielen na Vaše akcie ponajviac dobročinné a kultúrnonárodné, ale tiež aj na ich zdarilé realizovanie. Spomínam aj na to, ako mnohé nádejné akcie nedošli k splneniu pre úzkoprsoosť malých ľudí. — Slovutný pán doktor, ďakujem Vám za Váš slovenský kultúrny časopis « Rím », ktorý je mojim najlepším priateľom v čase, kedy slovenské slovo nemá ku mne prístupu. Niet tej stanice, čo by som sa mohol spojiť na vlnách éteru so slovenským slovom. Je len prirodzené, že v takýchto pomeroch časopis « Rím » je mi bratom a sestrou. Dakujem Vám ešte raz zaň. — Slovutný pán doktor, priateľ misionárov a pionierov, čo stoja v službe ducha, prosím Vás odporúčajte ma svojim čitateľom. Prosím ich, zvlášť tých, čo žijú za morom, aby mi prispeli modlitbou na pomoc, a tých čo Dobrotivý požehnal, prosím o malý groš, o mozaiku na prvý kostol sv. Cyrila a Metoda v týchto ďalekých končínach. Príspevky môžu poslať na túto adresu: Viktor Šteško (pre P. Cernaja), St. Mary' Mission House, Techny, Ill., USA. Všemohúci nech požehná Vaše práce, domy a rodiny. V pote, na slnku, keď horúčava páli a ženie sa ani z pece na človeka, i vtedy som s Vami, rodní bratia a sestry. V Kristu Vám oddaný. - Rev. M. Cernaj SVD.

Gratuluje k obetavej výstavbe « Ríma ».

Winnipeg, Mau., Kanada — « Rím » je na úrovni, pekne vypravený. Gratulujem Vám k Vašej obetavej výstavbe tohto časopisu. Päť ročníkov jeho prešlo do slovenskej histórie a výrečne svedčí o Vašej schopnosti a obetavosti. Kým iní okrem hašterenia a deštrukcie pozitívnych hodnôt v emigrácii nevedeli vytvoriť iného (a mnoho je takých), Vy patríte medzi tých nemnohých za ktorých hovoria vykonané skutky. Tahajte brázdru cyrilometodejskú verne ďalej bez ohľadu na závistlivcov, ktorí či už z jednej alebo druhej strany zaštekajú proti. Keby sme sa pri každom takom závistlivcovi zastavili, nikam by sme nedošli. — S pozdravom, a žičením najlepšieho v Kristu Pánu a v národe oddaný Váš - Rev. J. Rekem.

Dakuje osobe, ktorá jej doporučila « Rím »

Windsor, Ont., Kanada - Váš slovenský kultúrny časopis « Rím » (č. 3-4) som dostala. Dakujem

Vám zaň veľmi pekne a srdečné Pán Boh zaplať tej osobe, ktorá Vám dala moju adresu. Nemôžem Vám ani opísať, aká som bola veselého srdca a ako som bola príjemne prekvapená, keď som dostala Váš krásny a mne natoľko milý slovenský kultúrny časopis « Rím ». Ani som spať neišla, dokiaľ som si ho neprečítala Teší nás, že sa na náš stôl, v našom kanadskom domčeku, dostal tento krásny slovenský časopis. — Pochválený buď Ježiš Kristus! - Anna Goga.

« Rím » koná veľmi dobrú a užitočnú prácu.

Philadelphia, Pa, USA — Je tomu už niekoľko týždňov, čo som obdržal ďalšie dvojčíslo Vášho slovenského kultúrneho časopisu « Rím ». Veľmi ľutujem, že pre nával rôznej práce iba teraz Vám posielam svoje predplatné. — Ináč, p. dr. Zelenka, Váš časopis koná veľmi dobrú a užitočnú prácu medzi našim pospolitým ľudom. Dal by Boh, aby « Rím » postúpil na ten najvyšší stupeň, aby sa stal na radosť a slávu nášho ťažko skúšaného slovenského národa. Prajúc Vám mnoho zdaru vo Vašich prácach, ostávam s úctou oddaný. - Michal J. Sas.

Sú vďační za « Rím ».

Gatchell, Ont., Kanada — Drahí priatelia, najsamprv Vás mnohokrát srdečne pozdravujeme a oznamujeme Vám, že náš oblúbený slovenský kultúrny časopis « Rím » dostávame v poriadku. Sme Vám zaň naozaj veľmi vďační. Spomíname si stále na Vás, ktorí trpíte tak dlho v emigrácii a prosíme Milostivého Pána Boha, aby uľahčil Váš osud a doprial celému kresťanskému svetu pravého pokoja. Ostávame s priateľským pozdravom na Vás všetkých a Buď Pochválený Ježiš Kristus! - M. Stretavský s manželkou.

« Rím » sa im páči.

Caracas, Venezuela — « Rím » sa tuná všetkým páči jak bohatým obsahom tak pestrou úpravou. Iba žeby ste viacej miesta venovali v rubrike « Slováci vo svete », ktorá vlastne všetkých zaujíma a spája. Inak netrpezlivo očakávame každé číslo. Často si na Vás spomíname a prajeme Vám veľa úspechov. - Laco Sándor.

Vyslovujú Pán Boh zaplať! za « Rím ».

Gauting bei München, Nemecko — Členovia, nášho Slovenského patientského komitétu Vám vyslovujú najúprimnejšie Pán Boh zaplať za zaslanie Vášho časopisu « Rím ». Páči sa nám jak obsahove, taktiež úpravou. Uctive Vás prosíme o ďalšie nové vydania, ak Vám to ovšem možnosti dovoľia. Srdečná vďaka vopred! Pánu Dr. Zelenkovi a ostatným spolupracovníkom « Ríma » želáme veľa zdravia a úspechov v ďalšej práci. Zostávame s iskreným slovenským pozdravením Vám v Kristu oddaní. - Jozef Šimora, predseda, a Juraj Fedor, tajomník.

Mladý slovenský športovec
pán Jozef Sándor z Caracasu (Venezuela)
ziskal doteraz na motocyklových pretekoch
viacero víťazných pohárov.

Pán Viktor Kodrík zo Saginaw. (USA)
(tretí zprava) na bankete z príležitosti kon-
gresu « Catholic Rural Life Conference »
v Bogote (Columbia).

Členovia Slovenského divadelného krúžku v
Pittsburghu (USA) zahrali s úspechom di-
vadelnú hru « Nasilu stal sa lekárom ».

Najmladší divadelní ochotníci
Slovenského kultúrneho spolku v
Buenos Aires (Argentína).

Rev. Rudolf Krajčík SVD,
účinkujúci na Zlatom pobreží preváža cez
rieku Voltu svojho biskupa a misijné Sestry.

Br. Sebastian Soltes SVD,
misionár na Florese (Indonézia), občerstvuje
sa na svojej misijnej ceste kokosovým mliekom.

Uspech knižky « Svätá Stolica ». Knižka Dr. Ignáca Zelenku « Svätá Stolica » ktorá vyšla tohto roku ako V. sväzok edície « Rím », postrela sa naskutku s neočakávaným úspechom. Za krátky čas z tejto knižky sa minulo vyše 1000 exemplárov. Ostatne ani niet divu, keďže je to prvé dielo svojho druhu v našej literatúre a prvá slovenská knižka, ktorej sa dostalo mimoriadnej cti, že ju odporučil sám dekan Posv. kardinálskeho sboru, teda najvyšší cirkevný hodnostár po Sv. Otcovi, J. Em. ndp. Eugen kardinál Tisserant. Krajania, ktorí si ešte knižku neobjednali a majú o ňu záujem, nech sa preto s objednávkou poponáhľajú, lebo sa môže ľahko stať, že o krátky čas knižka nebude viacej k dostaniu. Ako sme viackrát oznámili, knižka obsahuje nielen poučné čítanie o Svätej Stolicy (a Vatikáne), ale aj množstvo krásnych obrázkov a adresy všetkých pápežských úradov, ustavov, akademii, univerzít a seminárov v Ríme. Je to teda naozaj veľmi užitočná príručka pre každého Slováka. Knižka má 240 strán a stojí aj s poštovými trovami len 1 dolár. Objednať si ju možno na adrese: « RIM », Casella Postale 9100, Roma (Italia).

Prvý sväzok edície « Svet. » Ako sme už oznámili, prvý sväzok edície « Svet » bude tvoriť cestopisná kniha Dr. Jána A. Baťa « V ríši Inkov dnes », ktorá svojrázne vyvoláva na svetlo zabudnuté dejiny a dielo civilizácie Inkov, ktorej sa u nás ba aj inde nevenovala dostatočná pozornosť. Dr. Baťa majstrovským spôsobom vyvoláva pred zrak čitateľov minulosť a znalecky kladie ruku na pulzáciu dnešného života peruánskeho. Jeho spis znamená nielen novinku tématickú, ale aj metodický obrat v cestopisnej literatúre. Vychádza z vlastných poznatkov, ktoré spája s neobyčajnou znalosťou kultúrnej historickej a filozofickej. Dr. Baťa je pribojná, složitá osobnosť, originálne sa prejavujúca v tomto cestopise, ktorý kondenzuje v sebe krásu jedinečného a bohatstvo individuálnej reakcie spisovateľa na prostredia, v ktorých sa pohybuje. Baťova kniha objavovaním neznámeho sveta, hĺbkou koncepcie, živosťou zvedavého ducha, neobyčajne zaujímavou spoveďou znamená cenný prínos do cestopisnej literatúry, prínos tým závažnejší, že tento druh spisby citelne chýba, a i preto, že doma niet dnes nestrannej spisby. Dr. J. A. Baťa je nielen tovarník, ale aj na slovo vzatý spisovateľ a hlboko veriaci muž, ktorý našiel primeraný výraz pre svoje krédo životné, priemyselno-priekopnícke a filozoficko-náboženské. Jeho kniha « V ríši Inkov dnes », z ktorej sme už uverejnili a ešte uverejníme na ukážku niekoľko kapitol, bu-

de mať vyše 200 strán a 50 krásnych ilustrácií. Bude stáť: neviazaná \$ 2.00, viazaná \$ 3.00.

Galeria predplatiteľov. Vo svojom liste, adresovanom Východnej Oblasti Sdruženia slovenských katolíkov v Amerike z príležitosti tohto ročného Cyrilometodejského dňa, sláveného 19. júla v Danville, Pa, J. Em. ndp. Eugen kardinál Tisserant zmienil sa aj o našom časopise slovami: « Som rád, že tento časopis je trvalým prostriedkom apoštolátu medzi Slovákami. Jeho náplň sa stále zdokonaľuje. Zaslúži si preto, aby ho ochotne prijali všetci Slováci roztrúsení po slobodnom svete ». A Slováci roztrúsení po slobodnom svete ho naozaj ochotne prijímajú, ako o tom výrečne svedčia početné listy, ktoré denne dostávame a z ktorých niektoré uverejňujeme, a ako to jasne dokazuje aj Galeria našich predplatiteľov, v ktorej každý mesiac máme možnosť privítať celý rad nových. **USA:** Sami sa prihlásili: Rt. Rev. Msgr. S. Begalla z Youngstown, Ohio (ktorý súčasne predplatil šiestim chudobným Slovákom), Rt. Rev. A. Ondrák OSB z Lisle, Ill., Rev. S. V. Labaj z Racine, Wisc., Rev. J. Baran zo Sheppton, Pa, Rev. J. Matloš z Palmerton, Pa, A. Fancovič z Coleman, Mich., J. Makosky z Montville, N. J., M. Prelomek z Chicaga, Ill., A. Vojtáš z Johnstown, Pa, M. J. Sas z Philadelphia, Pa, J. Ondrášik z Los Angeles, Calif.; M. Kopunek z Lansford, Pa získal T. Rusnak a J. Vavru tiež z Lansford, Pa; G. Polak z Cleveland, Ohio, získal A. Zacharu; M. Serina z Lansford, Pa získal J. Serinu z Lansford, Pa, J. Aucin z Edwardsville, Pa, predplatila Rev. A. Zemanikovi OCSO z Franklin, Mass. — **Kanada:** Sami sa prihlásili: Rev. J. Rekem z Winnipeg, Man., P. Suffak z Fort William, Ont., J. Liška zo Steinbach, Man., F. Nazarenko z Kemana, B. C., M. Botek z Blairmore, Alta, M. Barát z Mayfeld, Man. a A. Goga z Windsor Ont., ktorá súčasne získala J. Sikoru tiež z Windsor, Ont.; M. Stretavsky z Gatchell, Ont. získal J. Urbana zo Sudbourn, Ont., P. Frašták z Fort William, Ont. sa sám prihlásil. — **Austrália:** M. Cervenák z Woodridge, Q'ld, sa tiež sám prihlásil. — **Jordánsko:** Rev. J. Slaninkovi z Bethlehem predplatil Bohuznámy. — **Chile:** Dr. J. Parčan z La Serena sa sám prihlásil. — **Argentína:** I. Cierny z Cordoby sa tiež sám prihlásil. — **Uruguay:** J. Demku z Montevideo priviedol Dr. B. Mohr z Montevideo. — **Brazília:** J. Zeman z Batatuby sa sám prihlásil. — **Ecuador:** Rev. J. Sutku z Cuenca Yanuncay a Rev. M. Krovinu z Riobamba priviedol priateľ z Turína (Taliansko). — **Nový Zeeland:** L. Lebeda z Wellingtonu sa sám prihlásil.

RIM

Slovenský kultúrny časopis. Vychádza mesačne. Majiteľ, vydávateľ a hlavný redaktor: Dr. Ignác Zelenka. Výpomocny redaktor: Dr. Ernest Zátka. Zodpovedný redaktor: Dr. Pietro Chiminelli. Tlač: Tipografia Pio X - Roma. Predplatné na rok: \$ 2.50. Adresa redakcie a administrácie: « RIM », Casella Postale 9100, Roma (Italia).

(20 Agosto 1953)